

Література

1. Болгар Т.М. Внутрішній колекшен як дієвий механізм управління простроченими боргами банківських установ [текст] / Т.М. Болгар // Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції. — 2012. — №5. — С. 71—75.
2. Кльоба В.Л. Ситуаційний центр управління проблемною заборгованістю за кредитними операціями / В.Л. Кльоба // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. — 2009. — №3(6). — С. 114—117.
3. Слобода Л. Напрями вдосконалення роботи банків України з проблемними активами в посткризовий період / Л. Слобода, Н. Дунас // Вісник Національного банку України. — 2011. — № 4. — С. 46—51.

Reference

1. Bolgar, T.(2012). Vnutrishniy kolekshen yak dieviy mehanizm upravlinnya prostrochenimi borgami bankivskih ustanov // Naukoviy visnik: Finansy, banky, investitsiyi. 5. — S. 71—75.
2. Kloba, V. (2009). Situatsiyniy tsentr upravlinnya problemnoyu zaborgovanistyu za kreditnimi operatsiyami. Visnik Universitetu bankivskoyi spravi Natsionalnogo banku Ukrayini. — 3(6). — S. 114—117.
3. Sloboda, L. (2011). Napryami vdoskonalennya roboti bankiv Ukrayini z problemnimi aktivami v postkrizoviy period // Visnik Natsionalnogo banku Ukrayini. — №4. — S. 46—51.

Статтю подано до редакції 20.01.15 р.

УДК 658.5: 631.14/.16

В. В. Вольська, к.е.н., доцент
Житомирський національний
агроєкологічний університет

КОНТРОЛЬ В УПРАВЛІННІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЯК ІНСТРУМЕНТ УЗГОДЖЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ І СУСПІЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ

V. V. Volska, Candidate of science
in Economics (PhD), Docent
Zhitomir National University

KONTROL IN MANAGEMENT AGRICULTURAL ENTERPRISES AS INSTRUMENT OF CONCORDANCE OF BUISINESS AND PUBLIC INTERESTS

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто роль сільського господарства у формуванні цивілізації та держави, вимога врахування суспільних

інтересів галузевими підприємствами як умова отримання ними державних пільг і переваг, зв'язок виробничих планів і контролю за їх виконання із системою державних програм економічного і соціального розвитку України.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: сільське господарство, підприємство, управління, контроль.

ANNOTATION. The relationships among examined role of agriculture in forming of civilization and state, requirement of account of public interests by of a particular branch enterprises as a condition of receipt by them state privileges and advantages, connection of production plans and control for their implementation with the system of the government programs of economic and social development of Ukraine.

KEY WORDS: agriculture, enterprise, management, control

Постановка проблеми. Виникнення сільського господарства є першим кроком до державотворення у сучасній цивілізації. Саме на це у Західній філософії вказував Платон (державу створюють наші потреби, серед яких перша і найбільша — добування їжі для існування і життя) [1, с. 145], а у Східній — Конфуцій (з чого складається управління державою — це коли досить їжі) [2, с. 76]. Отже, сільське господарство виникло на основі внутрішнього розподілу праці, що підтверджує положення А. Сміта: найбільший прогрес у розвитку продуктивної сили праці і значна доля мистецтва, уміння і кмітливості, з якими він прямує і додається, є наслідком розподілу праці, значення якого для господарського життя суспільства в цілому найлегше з'ясувати собі, якщо ознайомитися з тим, як воно діє в якому-небудь окремому виробництві. І коли у країні сільське господарство є найвигіднішим для вкладення капіталу, а обробіток і поліпшення землі — найпряміша дорога до великого статку, тоді капітали окремих осіб будуть додаватися найвигіднішим для всього суспільства чином. [3, с. 69, 377]. А тоді, на думку К. Маркса, сільське господарство та всі галузі виробництва поступово будуть організовані найдоцільнішим чином [4, с. 57].

Про переваги ефективності, яка є наслідком децентралізації прийняття рішень та індивідуалізації відповідальності, у свій час писав Дж. М. Кейнс [5, с. 347]. Але ж при цьому суттєво підвищуються підприємницькі та суспільні ризики. На те, що шанси втрати часто недооцінюються і майже ніколи не переоцінюються, вказував А. Сміт [3, с. 155]. Що стосується економіки, вважав Й. Шум-

петер, тут приймають до уваги два види ризиків, які прямо впливають на господарські плани: можливих технічних прорахунків виробництва (у т. ч. загрози втрати благ через стихійні лиха); відсутності комерційного успіху; наявність таких ризиків викликає потребу у функції контролю, спрямованої на усунення відхилень [6, с. 97, 179]. Останнє вкрай важливо враховувати у сільському господарстві, де зазначені ризики, як правило, можуть діяти спільно, посилюючи один одного, особливо на етапі змін відносин власності, де сутність права власності (за Ф. Найтом) — зв'язок, об'єднання контролю над певним засобом і права розпоряджатися продуктами його дій [7, с. 15] — підтверджує слова Сісмонді: усе, що створене нами, має нами контролюватися [8, с. 225].

Отже, дослідження контролю в системі управління галузевими підприємствами як інструменту узгодження інтересів підприємців і суспільства — *актуальна наукова задача*.

Аналіз існуючих досліджень за даною проблемою. Різні аспекти формування контролю підприємств досліджувалися відомими вченими. Так, Р. Акофф стверджує, що комбінуючи некерівані змінні з метою забезпечити контроль над ситуацією, ми дану систему розширюємо [9, с. 99], де результат — функція одночасно контрольованих і неконтрольованих змінних [10, с. 232], а ідеалізоване проектування неодмінно включає проект контролю та управління. [11, с. 5]. На думку С. Боулза, володіння правом контролю не є ні достатнім, ні необхідним для володіння владою, бо для достатності індивідові потрібні законні підстави для здійснення дій, тоді як необхідність передбачає, що таке дія ефективна, а його законні підстави при цьому ні потрібні, ні є достатніми (аспект самого поняття влади) [12, с. 319]. Дж. Гелбрейт стверджує, що фірма має здійснювати контроль над продукцією, яку вона продає, і над тією, яку вона купує (поставити на місце ринку планування) [13, с. 46]. У стабільній і добре організованій системі механізм *контролю* і покарання має стати таким, вважає Е. Демінг, щоб порушувати встановлені правила було не вигідно [14, с. 266]. На думку Р. Коуза, діяльність фірми контролюється конкуренцією інших фірм, які можуть управляти тією ж діяльністю з меншими витратами, і тим, що є альтернативний вихід у вигляді ринкових трансакцій (адміністративні витрати надвеликі) [15, с. 111]. Свідомі зусилля людей, за Д. Нормом, направлені на встановлення контролю над світом, в якому вони живуть [16, с. 13]. Але ж цей світ контролюється нерівномірно. Саме тому Ф. Найт до-

водить, що у нормальних умовах результати виробничих процесів у промисловості легше, як правило, піддаються контролю, аніж у сільському господарстві (маючи на увазі науково-технічний прогрес та розвиток соціальної організації) [7, с. 254].

Німецькі фахівці у розвиток принципів контролювання внутрішнього і зовнішнього середовища підприємств розробили ідеологію контролінгу (як продовження планування і супроводження процесу реалізації планів: гарантія виконання планів; а також інструмент стратегічного планування [17, с. 113; 18, с. 277], який отримав всебічне розгортання щодо виробничих систем при проведенні оперативного і стратегічного їх аналізу [19, с. 11, 193].

На дуалізм сутності феномену підприємства вказує В.Г. Андрійчук: з одного боку — це є організаційно відособлений, економічно самостійний *суб'єкт* ринкової економіки, основна ланка господарювання, а з другого боку — це є *об'єкт* регуляторної, податкової та інвестиційно-інноваційної політики держави [20, с. 41]. Певним чином це доповнює тезу К. Маркса: те, що вірно відносно товару, виробленого на окремому підприємстві кожним окремим робітником, вірно і відносно річного продукту всіх галузей виробництва в цілому [21, с. 423]. Але при цьому, продовжує свою думку В.Г. Андрійчук, стан розвитку підприємств значною мірою визначається внутрішнім середовищем, під яким розуміють загальну сукупність тих чинників, які безпосередньо можуть *контролюватися* самим підприємством, куди входять: ресурси; персонал; менеджмент; місія і цілі, виробничий напрям діяльності; формування корпоративної культури та цінової політики [20, с. 86].

Л.І. Михайлова та О.В. Галкін вказують на те, що чим частіше відбувається контроль сільськогосподарських підприємств органами державної влади, тим швидше самі вказані підприємства усвідомлюють важливість створення системи внутрішнього контролю своєї організації (як один з найважливіших чинників ефективного їх управління) [22, с. 93, 94].

М.Ф. Кропивко вважає, що процесу розвитку сільських територій потрібні заходи з поступової централізації функцій контролю синхронно з розвитком галузевих формувань корпоративного типу [23, с. 56]. На думку М.Й. Маліка, регулюванню сільського розвитку потрібен орган центральної виконавчої влади, який би контролював виконання заходів у рамках даного процесу [24, с. 54]. Тобто неодмінною передумовою запровадження виробничого контролю у сільському господарстві є дієва система державного контролю.

Виділення невирішених проблем і формулювання цілей статті. Загалом рівень теоретичних досліджень проблематики формування систем контролю (як державного, так і виробничого, у т. ч. у сільському господарстві) на сьогодні є досить високим. Але відставання у запровадженні систем контролю сільськогосподарськими підприємствами вказує на необхідність поглиблення розуміння причин такого відставання. На нашу думку, з'ясування цих причин і слід спрямувати на дослідження контролю сільськогосподарських підприємств як дієвого інструменту узгодження підприємницьких і суспільних інтересів через систему державного регулювання економіки, що саме й визначає ціль даної статті.

Виклад основного матеріалу. Стратегія сталого розвитку «Україна — 2020» (2015 р.) передбачає проведення реформи сільського господарства на засадах дерегуляції та розвитку підприємництва, де бізнес і влада повинні мати свої зони відповідальності. Тут варто підкреслити, що Господарський кодекс України у ст. 42.1 визначає підприємництво як господарську діяльність з метою досягнення економічних і соціальних результатів, а вже надалі — вже одержання прибутку, у ст. 55.1 — визначає суб'єктами господарювання учасників господарських відносин, які несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями, у ст. 62.1 — визначає підприємство як суб'єкт господарювання, створений для задоволення суспільних та особистих потреб. Тому кожен підприємець (і керівник підприємства) має усвідомити відповідальність перед учасниками господарських відносин і суспільством.

Перш за все, кожен підприємець (як і держаний орган) повинен враховувати вимоги Конституції України: ст. 3. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю; права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; ст. 13. Власність зобов'язує і не повинна використовуватися на шкоду людині і суспільству. Тобто, кожне сільськогосподарське підприємство повинно бути відповідальним власником ресурсів, які воно використовує у виробничих процесах. І в Класифікації інституційних секторів економіки України (KICE) атрибутом інституційної одиниці є здатність приймати самостійні економічні рішення і здійснювати господарську діяльність, за яку вона сама несе пряму відповідальність (і сама відповідає перед законом).

Загалом аспект відповідальності суб'єктів господарювання періодично знаходив своє місце у вітчизняних нормативно-правових актах. Так, Концепція переходу Української РСР до ринкової економіки (1990 р.) була орієнтована на забезпечення дії на ринку України великої кількості самостійних, вільних, *економічно відповідальних* не тільки своїми поточними доходами, але й їх майновою власністю товаровиробників; підприємство відповідно до законодавства несе відповідальність за додержання вимог і норм по раціональному використанню, відновленню та охороні земель, вод, надр, лісів, інших природних ресурсів, і відшкодовує збитки, що завдані в результаті його діяльності. Закон України «Про економічну самостійність Української РСР» (№ 142, 1990 р.) також передбачав взаємовідповідальність між державою та учасниками економічних відносин.

У 1993 р. був прийнятий декрет Кабінету Міністрів України (№30) «Про державний нагляд за додержанням стандартів, норм і правил та відповідальність за їх порушення», а у 1994 р. — Закон України «Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування» (№ 208), який згадував посилення державного контролю за забудовою територій. Прийнятий у 1997 р. Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» (№ 771) встановлює вимоги щодо знань і вмінь відповідального персоналу виробників, продавців і постачальників, а також зміст державного контролю з використанням НАССР — Системи аналізу ризиків і контролю (регулювання) у критичних точках). Закон України «Про майнову відповідальність за порушення умов договору підяду (контракту) про виконання робіт на будівництві об'єктів» (№ 1641, 2000 р.) надав замовнику право контролювати хід виконання договору підяду (контракту). Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (№ 877, 2007 р.) встановив відповідальність посадових осіб органів державної влади та суб'єкта господарювання за порушення законодавства і у ст. 3 визначив принципи: пріоритетності безпеки у питаннях життя і здоров'я людини, функціонування і розвитку суспільства, середовища проживання і життєдіяльності перед будь-якими іншими інтересами і цілями у сфері господарської діяльності. А Закон України «Про відповідальність за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції» (№ 3390, 2011 р.) вказує: за шкоду, завдану внаслідок дефекту в продукції, відповідає її виробник.

У аграрній сфері аспекти контролю містяться у текстах Державної цільової програми розвитку українського села на період

до 2015 року (удосконалення системи контролю за виконанням товаровиробниками вимог нормативних документів, технічних регламентів, пов'язаних з якістю продукції) та Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року (делегування державою галузевим, фаховим і територіальним об'єднанням повноважень у частині контролю за якістю та безпечністю продукції; впровадження ризикоорієнтованого підходу під час здійснення державного контролю).

Одночасно слід зауважити, що Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» (№ 1602, 2000 р.) у ст. 5 говорить, що показники прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку є орієнтиром для розроблення суб'єктами підприємницької діяльності власних прогнозів, планів, бізнес-планів, інших документів. Важливість цього обумовлена й тим, що суб'єктам господарювання, які не враховують суспільні інтереси, відображені в програмних документах економічного і соціального розвитку, не можуть надаватися передбачені законом пільги та переваги у здійсненні господарської діяльності, про що говорить ст. 11.5 Господарського кодексу України. Саме у такому сенсі суб'єкти господарювання мають формувати свою внутрішню систему підприємницького контролю.

Висновки. Наведені матеріали аналізу дають підстави стверджувати таке:

1) сільське господарство історично є галуззю, з якої розгортаються цивілізаційні процеси загалом і державоутворення зокрема, що робить незамінною його суспільну роль;

2) вимога врахування суспільних інтересів галузевими підприємствами на сьогодні є ключовою вимогою отримання ними передбачених законом державних пільг і переваг,

3) формування виробничих планів та їх координованість із державними програмами економічного і соціального розвитку України потребують досконалої системи контролю.

Література

1. Платон. Государство. // Платон. Соч. в 3-х томах: пер. с древнегреч. Том 3. Ч. 1. — М.: Мысль, 1971. — С. 89–454.
2. Конфуций. Уроки мудрости: Сочинения. — М.: Изд-во Эксмо; Харьков: Изд-во «Фолио», 2004. — 958 с.
3. *Смит А.* Исследование о природе и причинах богатства народов. / А. Смит ; Пер. с англ. — М.: ЭКСМО, 2007. — 960 с.

4. *Маркс К.* О национализации земли. / К.Маркс и Ф.Энгельс. Соч., изд.2-е, т.18. — М.: Госполитиздат, 1961. — С. 54–57.
5. *Кейнс Дж.М.* Общая теория занятости, процента и денег / Дж. М. Кейнс ; Пер. с англ. — М.: Гелиос АРВ, 1999. — 352 с.
6. *Шумпетер Й. А.* Теория экономического развития. / Й.А. Шумпетер; Пер. В. С. Автономова и т.д. — М.: Директмедиа Паблишинг, 2008. — 455 с.
7. *Найт Ф.Х.* Риск, неопределенность и прибыль / Ф.Х.Найт; Пер. с англ. М.Я. Каждана; Науч. ред. пер. В.Г. Гребенников. — М.: Дело, 2003. — 360 с.
8. *Сисмонди Ж. Симонд де.* Новые начала политической экономии. / Ж. Симонд де Сисмонди ; Пер. Б.О. Эфруси. Изд. К.Т. Солдатенкова. Выпуск VIII. — М.: Тов. типографии А.И.Мамонтова, 1897. — 292 с.
9. *Акофф Р.* Искусство решения проблем / Р. Акофф ; Пер. с англ. — М.: Мир, 1982. — 224 с.
10. *Акофф Р.* Планирование будущего корпорации / Р. Акофф ; Пер. с англ. — М.: Прогресс, 1985. — 327 с.
11. *Акофф Рассел Л., Магидсон Джейсон, Эдисон Герберт Дж.* Идеализированное проектирование: Как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Пер. с англ. — Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2007. — 320 с.
12. *Боулз С.* Микроэкономика. Поведение, институты и эволюция: учебник / С. Боулз ; Пер. с англ. — М.: Изд-во «Дело» АНХ, 2011. — 576 с.
13. *Гэлбрейт Дж.* Новое индустриальное общество: / Дж. Гэлбрейт ; Пер. с англ. — М.: ООО «Издательство АСТ»: ООО «Транзиткнига»; СПб.: Terra Fantastica, 2004. — 602 с.
14. *Деминг Э.* Выход из кризиса. Новая парадигма управления людьми, системами и процессами / Э. Деминг ; Пер. с англ. — М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. — 370 с.
15. *Коуз Р.* Фирма, рынок и право / Р. Коуз ; Пер. с англ. — М.: Новое издательство, 2007. — 224 с.
16. *Норт Д.* Понимание процесса экономических изменений / Д. Норт ; Пер. с англ. — М.: Изд. дом Гос. ун-та — Высшей школы экономики, 2010. — 256 с.
17. *Хан Д.* Планирование и контроль: концепция контроллинга / Д. Хан ; Пер. с нем. — М.: Финансы и статистика, 1997. — 800 с.
18. *Хан Д., Хунгенберг Х.* Планирование и контроль: Стоимостно-ориентированные концепции контроллинга / Д. Хан, Х. Хунгенберг ; Пер. с нем. — М.: Финансы и статистика, 2005, — 927 с.
19. *Фольмут Хильмар Й.* Инструменты контроллинга от А до Я / Хильмар Й. Фольмут ; Пер. с нем. под ред. и с предисл. М.Л. Лукашевича и Е.Н. Тихоненковой. — М.: Финансы и статистика, 2001. — 290 с.
20. *Андрійчук В.Г.* Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник / В.Г. Андрійчук. — К.: КНЕУ, 2013. — 779, [5] с.

21. Маркс К. Капитал. Критика политической экономии. Т. 2, Книга II. / К.Маркс и Ф.Энгельс. Изд. 2-е, т. 24. — М.: Госполитиздат, 1961. — С. 1-648.
22. Михайлова Л.І., Галкін О.В. Контролювання діяльності сільсько-господарських підприємств / Л.І. Михайлова, О.В. Галкін // Економіка АПК. — 2012. — № 12. — С. 87–94.
23. Кропивко М.Ф. Кластерний підхід до управління сільським розвитком / М.Ф. Кропивко // Економіка АПК. — 2008. — № 5. — С. 55–58.
24. Малік М.Й. До питання сталого розвитку сільських територій // Економіка АПК. — 2008. — № 5. — С. 51–55.

Reference

1. Platon. Hosudarstvo. // Platon. Soch. v 3-kh tomakh: per. s drevnehrch. Tom 3. Ch.1. — М.: Mysl, 1971. — S. 89–454.
2. Konfutsyi. Uroky mudrosty: Sochyneniya. — М.: Yzd-vo Эkсмо; Kharkov: Yzd-vo «Folyo», 2004. — 958 s.
3. Smyt A. Yssledovanye o pryrode i prychynakh bohatsva narodov. / A. Smyt ; Per. s angl. — М.: EKSMO, 2007. — 960 s.
4. Marks K. O natsyonalizatsyy zemly. / K.Marks, F.Enhels, yzd.2-e, t.18. — М.: Hospolytyzdat, 1961. — S.54-57.
5. Keins Dzh.M. Obschaia teoriya zaniatosty, protsenta, deneh / Dzh. M. Keins; Per. s anhl. — М.: Helyos ARV, 1999. — 352 s.
6. Shumpeter Y. A. Teoriya ekonomicheskoho razvytiya. / Y.A. Shumpeter; Per. V.S. Avtonomova. — М.: Dyrektmedya Pablyshynh, 2008. — 455 s.
7. Nait F.K. Rysk, neopredelennost y prybyl / F.K.Nait; Per. s anhl. M.I. Kazhdana; Nauch. red. per. V.H. Hrebennykov. — М.: Delo, 2003. — 360 s.
8. Sysmondy Z. Symond de. Novye nachala polytycheskoi ekonomyy. / Zh. Symond de Sysmondy; Per. B.O.Efrusy. Yzd. K.T. Soldatenkova. Vypusk VIII. М.: Tov. typohrafyy A.Y.Mamontova, 1897. — 292 s.
9. Akoff R. Yskusstvo resheniya problem / R. Akoff; Per. s anhl. — М.: Myr, 1982. — 224 s.
10. Akoff R. Planyrovanye budushcheho korporatsyy / R. Akoff; Per. s anhl. — М.: Prohress, 1985. — 327 s.
11. Akoff Rassel L., Mahydson Dzheison, Edyson Herbert Dzh. Ydealyzyrovannoe proektyrovanye: Kak predotvratyt zavtrashnyi kryzys sehodnia. Sozdanye budushcheho orhanyzatsyy / Per. s anhl. — Dnepropetrovsk: Balans Byznas Buks, 2007. — 320 s.
12. Boulz S. Mykroekonomyka. Povedenye, ynstytuty evoliutsiya: uchebnyk / S. Boulz; Per. s anhl. — М.: Yzd-vo «Delo» ANKh, 2011. — 576 s.
13. Helbreit Dzh. Novoe yndustrialnoe obshchestvo: / Dzh. Həlbreit; Per. s anhl. — М.: ООО «Yzdatelstvo AST»: ООО «Транзиткныа»; SPb.: Terra Fantastica, 2004. — 602 s.
14. Demynh Э. Vykhod yz kryzysa. Novaia paradyhma upravleniya liudmy, systemamy y protsessamy / Э. Demynh; Per. s anhl. — М.: Alpyna Byznas Buks, 2007. — 370 s.

15. Kouz R. Fyrma, rynek y pravo / R. Kouz; Per. s anhl. — M.: Novoe yzdatelstvo, 2007. — 224 s.
16. Nort D. Ponymanye protsessa tkonomycheskykh yzmeneniy / D. Nort; Per. s anhl. — M.: Yzd. dom Hos. un-ta — Vyssei shkoly tkonomyky, 2010. — 256 s.
17. Khan D. Planyrovanye i kontrol: kontseptsyia kontrolynga / D. Khan; Per. s nem. — M.: Fynansy y statystyka, 1997. — 800 s.
18. Khan D., Khunhenberh Kh. Planyrovanye y kontrol: Stoymostno-oryentyrovanny kontseptsyy kontrolynha / D. Khan, Kh. Khunhenberh; Per. s nem. — M.: Fynansy i statystyka, 2005, — 927 s.
19. Folmut Khylymar Y. Ynstrumenty kontrolynha ot A do Y / Khylymar Y. Folmut; Per. s nem. pod red. y s predysl. M.L. Lukashevycha y E.N. Tykhonenkovoi. — M.: Fynansy i statystyka, 2001. — 290 s.
20. Andriychuk V.H. Ekonomika pidpriemstv ahropromyslovoho kompleksu : pidruchnyk / V.H. Andriychuk. — K.: KNEU, 2013. — 779, [5] s.
21. Marks K. Kapytal. Krytyka polytycheskoi ekonomyy. T. 2, Knyha II. / K.Marks y F.Enhels. Yzd. 2-e, t. 24. — M.: Hospolytyzdat, 1961. — S. 1–648.
22. Mykhailova L.I., Halkin O.V. Kontroliuvannya diialnosti silskohospodarskykh pidpriemstv / L.I. Mykhailova, O.V. Halkin // Ekonomika APK. — 2012. — № 12. — S. 87–94.
23. Kropyvko M.F. Klasternyi pidkhid do upravlinnia silskym rozvytkom / M.F. Kropyvko // Ekonomika APK. — 2008. — № 5. — S. 55–58.
24. Malik M.I. Do pytannia staloho rozvytku silskykh terytorii // Ekonomika APK. — 2008. — № 5. — S. 51–55.

Статтю подано до редакції 12.02.15 р.

УДК 657

*I. I. Гончар, к.е.н., доцент
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

*I. I. Honchar, Candidate of science
in Economics (PhD), Associate professor
SHEE «Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman»*

FEATURES OF THE INTERNAL CONTROL OF ADMINISTRATIVE COSTS

АНОТАЦІЯ. У статті розглянуто поняття внутрішнього контролю, складові елементи внутрішнього контролю, наведено сутність внутрішнього контролю адміністративних витрат підприємства.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: внутрішній контроль, адміністративні витрати.